

**HOMILADOR AYOLLARDA PARODONTAL YALLIG'LANISHNING
ERTA TUG'RUQ VA KAM VAZNLI CHAQALOQLAR TUG'ILISHI BILAN
BOG'LIQLIGI**

Iskandarova Dinora Shokir qizi

Urganch davlat tibbiyot instituti Terapevtik va ortopedik stomatologiya
kafedrasasi assistenti

Kirish. Erta tug'ruq va kam vaznli chaqaloqlar tug'ilishi bolalar o'limi va erta neonatal asoratlarning asosiy sabablaridan biri hisoblanadi. Shu sababli homiladorlik davrida yuzaga keladigan xavf omillarini erta aniqlash pediatriya va perinatologiya uchun muhim ahamiyatga ega.

So'nggi yillarda og'iz bo'shlig'i, xususan parodont to'qimalarining yallig'lanish kasalliklari homiladorlik natijalariga ta'sir qilishi mumkinligi haqida ilmiy ma'lumotlar ortib bormoqda. Tadqiqotlarda og'ir parodontit mavjud onalarda erta tug'ruq va kam vaznli chaqaloqlar tug'ilishi xavfi 1,5–2,5 baravar yuqori bo'lishi qayd etilgan.

Ushbu bog'liqlik tizimli yallig'lanish jarayoni, bakterial toksinlar va immun javob faollashuvi orqali homila rivojlanishiga salbiy ta'sir ko'rsatishi bilan izohlanadi. Shu boisdan parodont sog'lig'i nafaqat stomatologik, balki pediatrik natijalar bilan ham bevosita bog'liq muammo sifatida qaralmoqda.

O'zbekiston sharoitida ushbu yo'nalish yetarli darajada o'rganilmagan bo'lib, bu tadqiqotning dolzarbligini yanada oshiradi.

Tadqiqot maqsadi. Homilador ayollarda parodont kasalliklarining erta tug'ruq va kam vaznli chaqaloqlar tug'ilishi bilan bog'liqligini baholash.

Tadqiqot usullari. Tadqiqot Xorazm viloyatida o'tkazildi. Unda antenatal kuzatuvda bo'lgan 57 nafar homilador ayol ishtirok etdi. Ayollar stomatologik ko'rikdan o'tkazilib, umumiy somatik holati ham baholandi.

Parodont to'qimalarining holati klinik indekslar asosida o'rganildi: gingival indeks (GI), periodontal indeks (PI) va milkdan qonash darajasi (Kulajenko). Klinik belgilar asosida parodont holati yengil, o'rta va og'ir darajalarga ajratildi.

Homiladorlik yakunlari bo'yicha erta tug'ruq (37 haftagacha) va yangi tug'ilgan chaqaloq tana vazni qayd etildi. Kam vaznli chaqaloqlar 2500 g dan kam vaznga ega bo'lgan holatlar sifatida belgilandi.

**FAN, TA'LIM, TEXNOLOGIYA VA ISHLAB CHIQRISH
INTEGRATSIYASI ASOSIDA RIVOJLANISH ISTIQBOLLARI
RESPUBLIKA ILMIY-AMALIY KONFERENSIYASI
VOLUME-3, ISSUE-05**

Olingan ma'lumotlar statistik tahlil qilindi. Guruhlar o'rtasidagi farqlar χ^2 testi yordamida baholandi, bog'liqlik darajasi esa nisbiy xavf (RR) va 95% ishonch oralig'i (CI) orqali hisoblandi. Statistik ahamiyatlilik darajasi $P < 0,05$ deb qabul qilindi.

Natijalar. Tadqiqotda 57 nafar homilador ayol kuzatildi. Ularning 38 tasida ($66,7\% \pm 6,2$) parodont kasalliklari aniqlangan, 19 tasida ($33,3\% \pm 6,2$) parodont holati me'yorida bo'lgan.

Parodont kasalligi mavjud guruhda:

erta tug'ruq — 7/38 ($18,4\% \pm 6,3$)

kam vaznli chaqaloq — 6/38 ($15,8\% \pm 5,9$)

Parodont kasalligi bo'lmagan guruhda:

erta tug'ruq — 1/19 ($5,3\% \pm 5,1$)

kam vaznli chaqaloq — 1/19 ($5,3\% \pm 5,1$)

Statistik tahlil natijasida parodont kasalligi bilan erta tug'ruq o'rtasida bog'liqlik kuzatildi (RR = 3,5; 95% CI: 0,8–14,6; $P = 0,07$). Kam vaznli chaqaloq tug'ilishi bilan ham o'xshash tendensiya qayd etildi (RR = 3,0; 95% CI: 0,7–13,1; $P = 0,09$), biroq kichik tanlama sababli bu ko'rsatkichlar statistik ishonchlilik chegarasiga to'liq yetmagan.

Umuman olganda, natijalar parodont kasalliklari perinatal xavf omili bo'lishi mumkinligini ko'rsatadi, ammo kuchli sababiy xulosa uchun katta hajmli tadqiqotlar zarur.

Xulosa. Tadqiqot natijalari Xorazm viloyatida kuzatilgan homilador ayollarda parodont kasalliklari va salbiy perinatal natijalar o'rtasida bog'liqlik mavjudligini ko'rsatdi. Parodont yallig'lanishi aniqlangan guruhda erta tug'ruq va kam vaznli chaqaloqlar tug'ilishi ko'proq uchraganligi qayd etildi.

Statistik ko'rsatkichlar kichik tanlama ($n=57$) sababli to'liq ishonchli chegaraga yetmagan bo'lsa-da, tendensiya parodont kasalliklarining perinatal xavf omili bo'lishi mumkinligini ko'rsatadi.

Shu sababli homilador ayollarda stomatologik skriningni kuchaytirish, parodont kasalliklarini erta aniqlash va davolash choralari nafaqat og'iz bo'shlig'i sog'lig'i, balki tug'ruq natijalari va neonatal salomatlikni yaxshilashga ham xizmat qilishi mumkin.

Ushbu yo'nalishda katta hajmli va ko'p markazli tadqiqotlar o'tkazish maqsadga muvofiqdir.